

Anna Beata Hábllová

Host

Román

© Anna Beata Hábllová, 2022

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2022
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1406-9 (PDF)

ISBN 978-80-275-1407-6 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1408-3 (MobiPocket)

položky

Jsou jako zrnka písku. Ty dny, které se střádají do jedné velké, sypké hromady. Nedá se na nich nic postavit, všechno, co se o ně opře, se pomalu propadá dovnitř. Studený kov kasy, zvuk bot šoupajících po podlaze, míhající se těla zákazníků, hrany polic. Šílenství osamělosti v přeplněných regálech, v situacích, v únavě, v konjetnerech plných hnijícího jídla. Jako by člověk byl uvázaný k jedné z těch beden, které denně vyskládává a jejichž obsah rovná do řad. To prokluzující slovo fejsování, posouvání zboží do přední části regálů, aby pořad vypadal jako plné. Bezešvý svět plnosti.

Netrápím se. Opravdu ne. Jsem prázdná jako to bílé plátno, které mě naposledy tak vyděsilo. Které mě srazilo na zem, po tolika letech usilovné práce a pečlivé malby. Přestaly mě mučit noční můry — o dlouhých nepřátelských chodbách vyzdobených fragmenty soch se zkřivenými ústy, o místnostech, ve kterých světlo

padající ze severních oken vypaluje oči, nebo o Adamovi, který si tajně bere mé obrazy a přemalovává je. O Adamovi teď nevím vůbec nic. Vzpomenu si na něj, jen když přijdu do kontaktu s věcmi, které nás nějak spojovaly. Když objevím nevyhozenou vstupenku na výstavu do národky, když najdu štětec, který mi půjčil, nebo když náhodou projdu kolem dveří, ze kterých už se oloupal všechny zelený nátěr. Kolem dveří domu, ve kterém jsme spolu žili.

Lidé v obchodě připomínají psance pobíhající sem a tam, jako by hledali útočiště na noc. Kdyby zůstali příliš dlouho na jednom místě, mohl by jim někdo vykoupit tu nejlepší zeleninu nebo ovoce a jim by zůstala jen jablka se stroupkem, zkrabacená paprika nebo trochu menší kedlubna. Produkty, které už sice prošly pečlivým měřením velikosti, barvy a tvaru, ale i tak na nich příroda zanechala jakousi nedokonalost. Příroda zdrogovaná chemií. Zákazníci i přesto do vyčerpání přebírají ovoce, které je ukázkově lesklé a přehnaně sladké. Víím, jaké to je, taky jsem mívala strach z nedokonalosti. Obavu z toho nemalovat přesně, nevystihnout, netrefit se. Omyl. Opak je pravdou. Všechno shnilé, vadné a pochroumané vystihuje realitu nejlíp.

Nemůžu si zapamatovat kódy, které patří pečivu. Vždycky se musím ptát. Alena je tady krátce, ta mi nikdy neporadí, a Danča už je na mě alergická, odpověď jen nezřetelně utrousí přes pult, snad abych se musela zeptat ještě jednou a cítila se hloupě. Ladu to naštěstí tolik neotravuje, asi je na takové otázky zvyklá anebo chce být potřebná. Ladu mám ráda. Už je tady sedm let, je rozvedená a má dvacetiletého syna. Kolují o něm různé řeči a Lada o něm nikdy nemluví.

Jednou jsem ho zahlédla, jak na ni čekal za obchodem, až jí skončí směna. Vysoký, hubený kluk s velkýma očima a v zelené šustřákové bundě, kterou si pořád jednou rukou hladil.

Píp.

Když pracujete jako prodavačka, přestanete vnímat lidi jako lidi. Stanou se z nich jen další položky, které musíte odbavit. Snažíte se prostě odvést svou práci co nejlíp, neudělat chybu, nemít manko, odpípat zboží co nejrychleji, nezdržovat. Zapomenout na sebe, na svůj předešlý život. *Píp.*

Položka v modrákách, delší vlasy a vousy protkané bílými nitkami, vrásky jako zorané pole. Pět rohlíků, 5 × 101, uzený sýr, *píp*, krájený salám, *píp*, dvě piva, *píp píp*. Celkem sedmdesát osm korun. Hledá drobné po kapsách. Kdybych ho malovala, musela bych přesně vystihnout tu kombinaci zvalchovaného obličej a prázdného pohledu. Natahuje ke mně ruku plnou drobných. Než to stačím přepočítat, zmizí. Zůstává tu po něm jen nakyslý závan, jako když se na zem vyleje zkažené mléko. Chybí pět korun, to jsem si mohla myslet, na konci směny to budu muset dát ze svého.

Když pracujete jako prodavačka, přestanete vnímat. Rutina vám otupí smysly, které jste si dřív tak bolestivě pilovali. Zatímco se zákazníci stávají položkami, vy sami se stáváte pozadím. Jste tu jako mašina, do které je možné kopnout, když nejede tak, jak má. Když něco pokazí, když se zadrhne, když zpomalí, nebo naopak moc zrychlí. *Cvak.*

Nakupující vás nesmí vidět, jak se občerstvujete, takže žvýkání jídla rozhodně nepřichází v úvahu. Povolená je jen obyčejná neslazená voda. Když se chcete

napít, musíte se u toho přikrčit. Rozhodně ne mezi skenováním potravin, ale třeba v okamžiku, kdy čekáte, až zákazník vyndá peníze nebo platební kartu. Dneska jsem si pití zapomněla v šatně. *Píp.*

Položka v saku, svěží parfém, vous pečlivě zastřižený, vlasy sčesané dozadu. Cítím na sobě jeho zkoumavý pohled, je mi to nepříjemné. Připadám si jako zvíře v kleci. Možná si představuje, jak vypadají moje prsa, a srovnává je s prsy všech ostatních prodavaček. Možná by správná prodavačka měla být ještě nakyнутější, než jsem já, anebo naopak — k luxusním produktům, které si vybral, by potřeboval holku jako z magazínu. Nakládané olivy, *píp*, šampaňské, *píp*, směs ořechů, *píp*, dvě celozrnné bagety, 2 × 208, mozzarella, *píp*. Dělá to šest set padesát dvě koruny. „Kartou,“ oznámí dokonale křehkým hlasem, snad i ten si někde koupil, aby k němu ladil. *Cvak.*

Přestávka na mě připadá až za dvě hodiny. V případě nouze si můžu odskočit, ale i to se musí omezit na minimum. Třeba jenom pauza na čurání je zdlouhavá procedura. Nejdřív je potřeba oznámit to nadřízenému interním telefonem, počkat na jeho svolení, zavírání pokladny nechat oznámit rozhlasem a odbavit zbývající zákazníky. Pak teprve můžu zamknout kasu a odejít. Stačí ale míň pít a na záchod člověk nepotřebuje chodit tak často.

Píp.

Položka sepraný svetřík, shrbená záda, žilnaté ruce. Důchodkyně, která si přišla pro slevy. Všechny je má nastudované z letáku, šla na jistotu. Jen u banánů musela být zklamaná, protože ty už došly. Rajčata ve slevě, *píp*, těstoviny v akci, *píp*, kuřecí stehna v akci, *píp*, pivo,

píp. Dvě stě jedna korun. Roztřesená ruka vysunuje bankovky, není si jistá, jaké číslo je na nich vytištěno. Přiblíží si je k očím, snaží se zaostřit, ale nakonec převládne důvěra, že ji prodavačka neokrade.

Položka s vystouplými lícemi, vykrojenými rty a širokými rameny. Chvíli se na něj dívám, na toho kluka, kterému projíždím makovou pletýnku, 1 × 210, a krabičku prezervativů, *píp*, šedesát pět korun. Rudnu. Ne kvůli těm kondomům, ale proto, že vypadá jako brácha. Skoro jako on. Jaké by to bylo, kdyby byl zdravý? Kdybychom vyrůstali spolu, hráli polštářové bitvy, prali se o čokoládu, žalovali na sebe nebo se jen schovávali v kukuřičném poli? „Jaký by to bylo?“

„Prosím?“

„Prosím?“ zeptám se nechápavě.

„Jaký by bylo co?“ zeptá se kluk a krabičku s obrázkem jahod rve do zadní kapsy kalhot.

„Ježíš pardon. To nebylo na vás.“

„Aha,“ pokýve hlavou.

„Vlastně by mě zajímalo...“ ale zbytek věty spolkně hlášení o zavírání pokladny číslo jedna.

„Co prosím?“

...jestli to pečivo kupuješ jenom kvůli těm šprckám, nebo máš skutečně hlad. Zeptala bych se bráchy zrovna takhle?

„Účet?“ řeknu místo toho.

Zavrtí hlavou a začervená se taky. Jaká by byla? Jeho holka. Vyprávěl by mi o ní? Chtěl by mě s ní seznámit? Svěřil by se mi, jaká byla jejich první noc? Celý obchod se mi potáhne šlemem slaného roztoku. Slabě vzlyknu a hřbetem ruky si utřu tvář. Vlastně mě udivuje, že v sobě ještě nějaké slzy mám.

Práce je mechanická, přesunuju zboží, musím jen udržet optimální tempo. Na tempu záleží. Když jsem moc pomalá, zákazníci jsou netrpěliví, když jsem moc rychlá, jsou pro změnu nervózní, že si nestíhají zboží odebírat do tašek. Musím držet rychlost tak akorát. Ale co je v životě akorát? Včera jsem viděla ve zprávách, že se blíží přívalové deště. Říkali tam, že k tomu, aby vám proud vody podtrhl nohy a pak vás umlátí o dlažbu, stačí výška proudu dosahující těsně pod kolena. Automobil prý začíná plavat při výšce vody okolo šedesáti centimetrů. Ve Státech se polovina utonutí odehraje v autech, v nichž lidé věří falešnému bezpečí a neuvědomí si sílu proudu. Typická smrtelná situace se stane tak, že se řidič snaží projet sníženým místem. Jenže právě tam je proud silnější a voda ho sebere. *Cvak.*

orel

Jsou jako odlesky na kapotách zaparkovaných aut, ty dny, které se odrážejí od kovových regálů a naleštěných podlah. Tento týden mám dopolední směny, od šesti do půl třetí. Co ale dělat pak? Co se zbytkem dne po neustálých zápasech o několik hltů jakékoliv vody? Jen se vypotácet ze zadních dveří a pak stát na zásobovací rampě a civět na ojetý dvůr a ještě ojetější fasády. Hučí mi v hlavě a přeskakuje to tam jako poškrábaný disk v přehrávači. Dnes jsem venku první, protože už nebylo dost zákazníků, ale ty dvě hodiny do zavíračky si budu muset odpracovat jindy. Danča ještě sedí za kasou, ostatní uklízejí nebo se převlékají v šatně. Zhluboka se nadechnu. Cítím výpary hospod a výfuky aut. Chybí mi do toho už jen Alenina zapálená cigareta. Cédéčko v mé hlavě přeskočí a vrátí se na předešlou stopu. Jsou jako odlesky na kapotách zaparkovaných aut, ty dny, které jsou jako odlesky na kapotách zaparkovaných aut,

ty dny, které jsou jen jako odlesky... Žádný život, plnokrevný a skutečný. Jen vykládání a nakládání, provoz, žížeň a počítání kasy. Dveře za mými zády bouchnou. Holky už se převlékly a mizí.

„Co tady tak stojíš? Máš času dost, co?“ loučí se se mnou Eva, *cik cik*, zapípá její auto a ona do něj s potěšením vklouzne. Děti už má odrostlé a prý se těší na vnoučata. Do té doby bude mít zadní sedadla svého citroënu od chlupů zlatého retrívra, se kterým jezdí o víkendech na trénink. Cvičitelé psů jsou speciální skupina lidí. Nerozumím jim, ale čtu z nich radost, kterou mají ze sdílení zážitků. Skoro jim závidím to bušení psích ocasů o podlahy jejich bytů ještě dřív, než odemknou dveře. Ty mokré čenichy, slintající tlamy a prosebné pohledy, které jsou jim neustále v patách.

Taky vyrazím. Přehrávač v hlavě přejde na další part. Bezmyšlenkovitě dojdu k metru. Víím, že domů, do podkrovního podnájmu se zatékajícím střešním oknem, jet nechci. Pojedu prostě někam, kde jsem ještě nebyla. Chci aspoň na moment zažít něco nového. Sedím v metru a dívám se střídavě na skeče míhajících se trubek a na milenecký pár opřený o dveře s nápisem *NEOPÍREŽTE SE O DVEŘI*. Písmeno E někdo seškrábal. To je originální. Většinou je seškrábané jen to NE na začátku. Kluk se mi nelíbí, holka jo. Je křehká, ale ještě si sebou není dost jistá na to, aby randila s někým jiným.

Tssss. Konečná. Kde to jsem? Vystoupím. Sídliště. Prostě půjdu dál. Musí se přece dojít až za nějakou hranu, za poslední hranu paneláku, kde se něco otevře. Kde budu někde, jako bych byla. Skutečně byla. Sídliště je

větší, než jsem si myslela. Radši se podívám do mapy v mobilu a zamírím směrem, kde je na mapě zelený flek a hned za ním modrý.

Projít celým sídlištěm znamená potkat skupinku cikánů, dvě matky s kočárky a jednoho bezprizorního psa. Zajít za poslední hranu znamená zjistit, že hrana ještě nechce být poslední. Jsou tu další rozdrbané parcely, připravené na zasazení dalších hroud bytů. Pak už jsou ale pole a louky, nad kterými se vytažují ramena stožárů. Je to přesně tak, jak jsem doufala. Konečně krajina, konečně horizont, byť v dálce okleštěný dálnicí. Až teď si uvědomím, že je vlastně začátek dubna. Příroda je těsně před výbuchem. Všechno je holé a syrové, ale pupeny se pomalu připravují na obrovský ohňostroj. Krajina je zatím ještě průhledná a nezatížená tupou zelení, jsou vidět všechny větve jako kosti na rentgenu.

Jdu mimo parkové i polní cesty. Vždycky tak chodím. Nikdy nekráčet tou vyšlapanou. Krajina je tady plochá, musím se spokojit s málem. Za mnou se zmenšuje dlouhá hradba sídliště, přede mnou se zvedají traviny, křoví, sem tam strom a pak už jen řady stožárů. Ráno sice pršelo, ale půda je tady suchá. Přemýšlím, jestli si někde nesednu a neudělám pár skic. Tempery jsem sice nebrala, ale tužku a skicák mám s sebou vždycky. Ale pak si umíním, že půjdu tak daleko, dokud mi sídliště nezmizí z dohledu.

Neujdu ale ani sto metrů a zahlédnu věc. Jen tak mimoděk mi v periferním vidění něco škubne. A zase. Tmavohnědý chuchvalec u paty stožáru. Popojdu blíž. Je to pták, ale je nějaký divný, jakoby zmuchlaný. Odvrátím se, ale pak mi to nedá a zase ho zkoumám. Hlavu

křečovitě zaklání a občas naprázdno máchne jedním křídlem, jako by volal o pomoc. Co se mu proboha mohlo stát? Že by ho něco zakouslo? A co se dělá se zraněnými ptáky? Znervózním. Najednou nevím, co si počít. Vzít ptáka do bundy a odnést domů? Co tam s ním ale budu dělat? Nakonec mě napadne vytáhnout mobil a zadat do Googlu: *zraněný pták*. Otevřu první odkaz, který se mi nabídne — první pomoc při nálezu opeřence v nouzi — záchranná stanice.

Občas se to může přihodit — děti na vycházce nebo vy sami najdete na zemi zraněného opeřence. Schoulené načechrané klubičko peří, které evidentně potřebuje pomoc. Co teď? Pokusím se poradit. Rozhodně se nebojte nemoci! Vzhledem k vyšší tělesné teplotě (až o 5 stupňů!), jinému obsahu vody ve tkáních a celkově jinému metabolismu pro nás naprostá většina ptačích parazitů, bakterií a virů nepředstavuje vůbec žádné riziko.

Musím jinak. Tohle je moc obecné. Otevřu mapy a zadám: *záchranná stanice*. Přiblížím si tu, která je mi nejbliž, a zavolám tam. Telefon vyzvání nekonečně dlouho.

„Záchranná stanice,“ ozve se nakonec milý ženský hlas.

„Tady Čížková. Našla jsem ptáka. Asi dravce. Leží na zemi. Je celej zkroucenej,“ odpovídám zbrkle.

„Je ještě naživu?“ ptá se žena klidným hlasem.

„Jo. Třepe se. Kouká na mě.“ Na mě? Jak můžu vědět, jestli zrovna na mě?

„Myslíte, že ještě nějakou dobu bude žít?“ pokračuje zdvořile.

„No, to nevím,“ zamyslím se. „Vypadá hrozně, ale jedním křídlem pořád máchá.“

„Dobře. A kde se nacházíte?“

„Za sídlištěm. Na takovym poli.“

„Děkuju. Nemohla byste to popsat konkrétněji? Ideální by byla vaše džípies.“

„Džípies?“ ptám se nesoustředěně, protože pták sebou pořád mele a teď začíná vydávat i podivné skřeky.

„Ano. Otevřte si aplikaci mapy, podržte prst na místě, kde stojíte, a ono to ukáže vaši polohu.“

„Jasně, jasně, vždyť já vim,“ dodávám a po dlouhé pauze diktuju 50.0973345N a 14.5703406E.

„Děkuju. Pan Staněk u vás bude za chvíli. Máme štěstí, že není v terénu, ale zrovna večerí tady v kanceláři,“ dodá paní, z jejíhož hlasu cítím i úsměv.

Přestavuju si pana Staňka, šedivého pána s plnovousem, jak se to dovídá nad kastrůlkem s uzeným a těstovinami, které rázem odstrčí, utře si hřbetem ruky vous a kousek bílé vrtulky spadne na zem. Vidím ho, jak se s klecí v ruce vrhá ke staré škodovce, která se sem přes louku nedohrabe, a tak se ke stožáru bude muset dohrabat pěšky sám. Zadýchaný a zpocený se přivalí cestou od sídliště a místo hodiny čekání to budou spíš tři.

Vytáhnu z kapsy igelitovou tašku, sednu si na ni nedaleko skomírajícího ptáka a začnu črtat stožár. Zajímalo by mě, kdo vymyslel tyhle ošklivé ocelové konstrukce, vzdáleně připomínající smrky. Kdysi jsem četla, že nějací Islandčané navrhli pro svoji zemi sloupy elektrického vedení jako obří postavy muže a ženy. Nejsm si jistá, jestli by takový landart s mimozemšťany procházejícími krajinou nebyl ještě děsivější. A co teprve, kdyby se ženským postavám o něco víc vyklenu-la prsa? Mohli by se vůbec řidiči soustředit?

Pták sebou zase začne cukat. Je mi ho strašně líto a cítím se bezmocně. Nic jiného než čekat na pana Staňka ale v tuto chvíli nedokážu. Vstanu a popojdu blíž. Vidím, jak pták třeští oči a roztahuje křídla. Asi bolestí. Jedno z křídel má deformované. Nevím, co mě to najednou popadne, ale nějak automaticky otočím další stránku skicáku a tužkou začnu hledat proporce ležícího ptáka. Je velký, bude to nějaký dravec, ale jaký druh, to nepoznám, nikdy jsem žádného takhle zblízka neviděla. Má velký žlutý zobák, žluté drápy a opeřené nohy. Pařát, ze kterého mu teče krev, je zčernalý a pořád si ho kroučí pod sebe. Modlím se, aby už to skončilo. Kreslím jako divá, nemůžu si pomoci, nemám teď čas o tom přemýšlet. Kreslím ptačí bolest. Je možné, abych jeho utrpení převedla na papír? Mohla bych na něj papír přiložit a obtisknout ho, jako když se dělá frotáž? Jako se na papír obtiskovala jedna malířka, jejíž bolestí byla ztráta manžela i dítěte? Ale je možné si takhle půjčovat cizí trápení? Místo frotáže raději jen nakreslím obří ptačí hlavu přes celý formát skicáku. Tak, aby se na mě z papíru díval těma svýma smutnýma dravčíma očima.

Pokreslím půlku bloku. Blíží se půl osmá, začíná se stmívat a pan Staněk nikde. Ve spáncích mi tepe signální únava, zvykla jsem si chodit brzo spát, abych mohla být úderem šesté ranní nastoupená na doplňování zboží. Už ani nevím, jaké to je ponocovat, chodit na večírky, nepříjít na schůzky, vymlouvat se na to, že jsem umělkyně. Najednou je to všechno pryč, zůstaly jen vzpomínky. Vzpomínky na to, jak obcházím cizí vernisáže, jak popíjím po hospodách, jak postávám

v ateliéru a poslouchám profesora. Víím, proč jsem se hlásila právě k němu. Protože jsem měla ráda jeho obrazy. Vypadaly, jako když slepice nechá stopy na dvorku, jako dráhy letu ptáků nebo jako vyschlé, popraskané bláto u řeky. Jako by nad nimi tančil a jen náhodou u toho držel štětec. A proto jsem předpokládala, že se u něj v ateliéru bude taky tak malovat. Malovat a nemluvit, malovat a nepřemýšlet. Nechat stékat barvu a neřešit, kam a proč. Ale už od chvíle, kdy profesor nechal v tom krásném prostoru s vysokým stropem a prosklenou severní stěnou, odkud šlo přirozené a pro malbu ideální světlo, seskupit židle do diskuzního kroužku, jsem věděla, že jsem se spletla. Jako bych ho teď viděla, roztržitého a těkajícího očima po místnosti. Jeho ruce se pokaždé jemně neuroticky chvěly a to chvění bylo přítomné i na jeho plátnech.

Nikdy jsem ho neviděla oblečeného jinak než v béžových manšestrácích a bílém roláku nebo tričku. Vlasy mu splyvaly na ramena, takže zezadu vypadal jako holka. Vždycky mě zajímalo, jaká je jeho žena, pokud vůbec nějakou má. Sice o ní často mluvil, ale nikdo ji nikdy neviděl. Dokonce jsme si mysleli, že si ji vymýšlí, aby se měl na co vymluvit, když někam nechtěl jít. Schovával se za ni jako za štít. A svoji rozechvělost zase skrýval za dlouhé monology. Jako bych ho slyšela říkat: „Můžeme se bavit o tom, co je to malba, ale také... také se můžeme zabývat tím, co malba není. Totiž... když máte nějakou věc, kterou můžete vidět, na kterou se díváte... tak je potřeba se taky dívat na to, co ta věc není. Na jakési prázdno, které je kolem.“ V tuto chvíli už bych si přála, aby skončil, ale on by pokračoval: „Třeba... když si vezmete obyčejnou, horizontální čáru,

třeba od A do B... tak ta čára má dvě strany, nahoře a dole. To se spousta malířů nedozví, protože jsou fascinováni tím, co je vidět. Tou čarou...“ Pak by mě to ale uchvátilo a nespustila bych z něj oči, stejně jako všichni ostatní: „Ale mnohem zajímavější je to nic... ta část, která je nahoře, jde někam daleko, ale to spodní nic má tvar té čáry. To nic není univerzální, není to pořád stejný nic, to nic se mění v závislosti na tom, jak daleko je od čáry,“ až bych s ním splynula, koupila si běžové manšestráky, bílý rolák a nosila rozpuštěné vlasy. A nebyla bych jediná.

Na horizontu už ze slunce zbývá jen drobná krvavá odřenina. Křoví i pár stromů se slévá do jednoho monolitu. Od země se dere chlad. Rozhlížím se po okolí, jestli jsem tu stále sama, nebo už křoví ožilo a vezme si mě svými pokroucenými pahýly k sobě. Ještě chvíli tady počkám, než půjdu, protože mě to tu fakt děsí.

A pak si konečně oddychnu. Ze směru od sídliště ke mně přijíždí terénní auto. Žádný vrak, žádný obstarožní pán. Vystoupí vysoký, rozcuchaný, blondatý kluk. Na krku má koženou šňůrku s korálky. Otevře kufr a vyndá z něj velkou klec a rukavice. Pozdraví mě, ale moc si mě nevěšmá. Jde rovnou k zakrvácenému chumlu peří.

„To sis teda zkusil, orlíčku.“ Rychlým hmatem ptáka nabere a vloží do klece vyložené dekou. „Tehle měsíc už je to druhý orel mořský. Taková škoda,“ pokračuje spíš pro sebe.

„Přežije to?“ zeptám se nejistě.

„Snad jo,“ říká kluk víc orlovi než mně. „Neleží tu dlouho. Jakmile zaprší, je to dycky zlý.“

„Jak to?“ chci se dozvědět víc.

„Velcí ptáci si sedaj na ty dráty, no. Aby jako vyhlíželi kořist. A ten proud je popálí. Když je vlhko, víc to probíjí,“ odpovídá mi neochotně.

„A co se mu přesně stalo?“ pokračuju.

„Tady... podívejte... popálil si křídlo a jeden pařát,“ otevře znovu klec a ukáže na končetinu. Pak si prohrábne vlasy a prohlídne si mě. „Musí se něčeho jako dotknout. Co jako dovolí elektrině, aby jím prošla.“

Pořád si to neumím úplně představit a chvíli váhám, jestli se mám vyptávat dál, anebo už radši mlčet a nechat kluka odjet. Pak si ale všimne mého skicáku.

„Vy kreslíte?“ zeptá se a v přítmí krajiny zamžourá na papír.

„Jo.“

„Krásný,“ prohodí. „Krásný a smutný. Je to přesný.“

„No... děkuju. A když tam ti ostatní ptáci jen tak seděj, tak se nespálejí?“

„Víte, to je ten oběh. Malým se nic nestane. Elektrony sice probíhají, ale nic jim neudělaj. Riziko je to pro větší ptáky. Pro dravce, sovy nebo čápy. Když zavadí křídlem o hlavici sloupu nebo o něco jinýho. Většinou je to pro ně jasná smrt, někdy ale přežijou a my si je k sobě vezmem. Většinou už se ale do volný přírody nevrátěj. Zůstanou hendikepovaní a potřebujou péči.“

„Jak dlouho už v tom pracujete?“

„Dlouho. Stanici jsem založil. Ale pak jsem ještě studoval ornitologii. Dálkově teda. Klidně za náma přijedte. Podívat se na svýho nalezence. Jestli chcete,“ sáhne do kapsy a podá mi vizitku.

„Moc ráda,“ vezmu si ten kousek ušmudlaného papíru. „A nechcete vlastně tu kresbu?“ usměju se.

Kluk se zarazí. „No, tak jo. Když myslíte...“ a rozpačitě přešlápne z nohy na nohu.

Vytrhnu stránku s ptačí hlavou, teď už vím, že orlí, a podám mu ji. Kluk si sundá rukavici, vezme si ji a očividně neví, jak s ní naložit. Neví, jestli ji má přehnout a strčit do kapsy, nebo srolovat do ruličky. Nakonec ji opatrně uchopí mezi palec a ukazováček a odnese na sedadlo spolujezdce.

„Nechcete někam hodit?“ zeptá se, když nakládá klec s poraněným ptákem do kufru.

„Né, to je dobrý. Ať vás nezdržuju,“ sklopím oči.

Rozloučíme se a kluk odjede. Ještě pár minut zůstanu stát a prohlížím si místo, kde ležel orel. Pak vyvrátím hlavu a pozoruju dráty, teď už položené ve tmě, které ho málem zabily. Vypadají jako čáry na papíře, jako čáry, které ohraničují nic. Můžu se na ně dívat, ale taky na to, čím nejsou.

Jemně, ale opravdu jemně tam mezi nimi nahoře hučí.

taiči

Jsou jako dráty vysokého napětí, ty dny, o které se každý spálí, a nejvíc ze všeho krásný velký orel mořský. Když si vzpomenu na včerejšek, proběhne mnou nepříjemné zachvění podobné slabému proudu. Sama tu sedím jako ptáče v hnízdě. Jako pták v budce. Ve velké plechové budce supermarketu. Jediný výhled ven, který mám, je na parkoviště. Někdy se mi stává, že při čekání na platbu se tím směrem zadívám. Místo parkoviště ale vnímám sklo a na něm sotva viditelné skvrny od prachu a špíny. Plocha se v tu chvíli stává obrazem, jehož hloubku zajišťuje cosi, co se míhá za bílým chmýřím a šmouhami. Ty fleky jsou hory, po kterých šplhám nahoru. Když vylezu na vrchol a sotva lapám po dechu, ucítím závrať štěstí z toho prostoru, který je pode mnou. Z toho širokého obzoru plného dramatických skulptur protěžších hřbetů. Lapám po dechu. Lapám po dechu. Lapám po dechu. Lapám.

Píp.

Položka ve špinavé bundě s dlouhými šedivými mastnými vlasy v culíku. Malá šlachovitá postava, zamračený pohled. Tři piva, *píp píp píp*, dva rohlíky, 2 × 101, sýr, *píp*. Devadesát šest korun. Zaplatí, ale účtenku mi vytrhne z ruky a začne ji kontrolovat.

„Chcete mě snad okrást?“ vyjede na mě, až sebou trhnu. „Ten sejr není za pětaticet, ale pětadvacet!“

„Načetlo mi to pětaticet,“ odpovídám mu klidně. Zachovat klid mám v popisu práce.

„Ten sejra je ve slevě! Za pětadvacet!“ křičí neodbytně.

„Jestli chcete, můžeme se tam jít podívat,“ nabízím jediné, co mě napadne.

„To teda pudem! Protože okrádat se nenechám!“

Vstávám z křesla, otvírám dvířka své kóje a snažím se jít dva tři kroky před ním. Mírím k sýrům, ten jeho držím v ruce. Začínám mít sucho v krku. Ukazuju mu cedulku s cenou, kde je pětaticet korun.

„Ale tu jsem ho nebral! Bral jsem ho vedle, tady, jak je pětadvacet! Máte v tom bordel! Za takovou práci by vás měli vyhodit!“

„Zřejmě ho tam nějaký zákazník odložil,“ omlouvám se a rychle odcházím k pokladně, abych už tuhle položku měla za sebou. Do zad se mi zabodávají další střely jeho nadávek. Lidi se ohlížejí. Za normálních okolností bych se rozbřečela nebo utekla. Ale tady? Tady se nedá dělat vůbec nic. Jen mít hlad a žízeň.

Když se vracím k pokladně, ve frontě dalších položek už to nervózně šumí. Všichni mě propalují pohledem, položky prodlevy nenávidí. Musím zůstat usměvavá a nereagovat podrážděně. Nesmím nikomu

dát záminku, aby si do mě kopl ještě víc. Špinavá bunda toho ještě hodně utrousí o krádežích, podvodnicích a leplech, než se odporoučí pryč. Je mi na omdlení. Další položky se na mě vyčítavě dívají, jako bych za špinavou bundu a její výpady mohla. Sedám si za kasu a rukama mi prochází další zboží. *Píp píp píp*. Na některých obalech nejdou dobře načíst kódy, musím je všelijak natáčet. *Píp*. Než další položka stačí vyndat platební kartu, pohlédnu ven. Slunce nad prachovými horami svítí a nebe je vymetené, venku musí být nádherně a já tu sedím jak pecka ve slívě. *Cvak*.

Moje pohyby rukou nad platebním terminálem mi někdy připomínají umění taiči. Taiči jsme cvičili s profesorem každé ráno před výukou. Chodili jsme do parku za školou. Pomalu jsme zvedali ruce a zase je spouštěli dolů. Chvíli jako když pták mává křídly, chvíli jako bychom napodobovali přicházející a odcházející vlny. Občas jsme je dávali k sobě, jako bychom objímali strom, a potom zase od sebe, jako bychom se něčemu otevírali. Nádech, výdech. S přicházejícím podzimem se nad travnatými plochami parku objevovala ranní mlha. Byl to jen takový nízký pás při zemi, ve kterém jsme byli ponořeni jako lžíce do smetany, ale hlavy nám z té bílé směsi vykukovaly ven. Přesnými pohyby rukou jsme ji míchali tak dlouho, dokud se nerozpustila, dokud bledě zelenou trávu nezbrousilo šikmé slunce.

„Podívejte se, jak se ta barevnost změnila,“ říkal nám profesor. „Když zasvítí slunce, všechno dostane úplně jinačí nádech. Zelená už není zelená a modrá není modrá. Nejlepší je malovat ve chvíli, kdy slunce nesvítí. Ale někdy je taky dobrý používat úplně opačný

barvy, než si člověk myslí, že vidí... třeba takový protikladný barvy umí někdy danou barevnost vystihnout mnohem líp.“

Píp.

„Hele, ta barva!“ slyším za svými zády vykřiknout Alenu. Otočím se. Zrovna jedné zákaznici nabízí letáky s nádobím, které si může koupit, pokud nasbírá dost bodů a doplatí tři sta devadesát devět korun. Alena se tetelí radostí, na červené nádobí čekala. Strčí zákaznici leták mezi nákup a zdůrazňuje, že si ho sama taky pořídí. Přejeďu si jazykem rty, mám je suché. Potřebovala bych se napít, ale snažím se na to nemyslet.

Položka v tričku a kraťasech. Kdo může v dubnu chodit takhle nalahko? Cinzano Rosso dvakrát, *píp píp*, čtyři sta korun. Platí kartou, nic jiného nemá, žádná taška ani vozík, kartu si strčí do kapsy a flašky vezme jen tak do ruky. Kdybych mohla, podívala bych se za ním, jestli opravdu nasedá do vyhřátého auta na místo spolujezdce vedle nádherné blondáté holky a dvojitou dávku vermutu jantarové barvy si strká do prostoru pod nohy.

Dvojitě a opojné byly i vstupní dveře akademie. Když člověk vcházel dovnitř nebo vycházel ven a byl sám, nikdy nebylo možné udržet oboje dveře otevřené naráz. Vždy se jedny dveře za procházejícím zaklaply, a než stačil otevřít ty druhé, ocitl se ve tmě mezi nimi. Občas se mi stávalo, že jsem ten okamžik záměrně prodlužovala. Zůstala jsem trčet mezi dveřmi a nechala se unášet tím mrtvým prostorem, který každý toužil co nejrychleji opustit. Nikdo nechtěl uvíznout ve vakuu, ale já jsem v tom okamžiku pokaždé vylovila nějakou vzpomínku nebo představu. Jednou mě tam napadlo,

jaké by to bylo namalovat obraz, kvůli kterému by se postavila celá galerie. Na ostrově Naošima v Japonsku prý existuje galerie současného umění postavená jen pro jeden jediný obraz. Ne že by v ní nebylo nic jiného, ale celá stavba vznikla jen kvůli tomu jednomu plátnu leknínů od Clauda Moneta. Kolikrát jsem si v hlavě tu cestu představovala, procházela podivnými místnostmi — jednou s otevřeným pohledem na čistě modré nebe, podruhé s iluzivně osvětlenou místností. A nakonec jsem končila v bílé místnosti v bílých pantoflích před obrazem s modrými valéry, které místy přecházely v zelenou. Přes měkkou podrážku pantoflí jsem cítila strukturu drobných kostiček bílé keramické dlažby a byla ponořená do obrazu v bílém rámu, zasazeném do bílé zdi tak, aby s ní perfektně lícovал. Kdybych tam skutečně mohla být, bylo by mi, jako bych se právě narodila. Jako bych všechno viděla poprvé. Až vůně zahrady a řinčení cikád venku by mě vrátilo zpátky do tohoto...

PRÁSK!

...světa. Něco v zadní části obchodu se roztránilo. Pár hlav se tím směrem otočilo, ale většina jich zůstala netečných. Jen jedna z nás, v rozpoznatelném úboru ověnceném jmenovkou, vyběhla ze zásobovacích dveří. Naší povinností je za všech okolností jakékoliv nepatříčnosti opět napravit.

Jsou jako rozbité lahve. Ty dny, mezi kterými poskakuju se smetákem a lopatkou, ale místo abych je uklidila, jen je ještě víc rozmetávám do stran. Zase je mi na omdlení. Věci a siluety v dálce se mi rozpíjejí, jako když se na papíře akvarely ředí vodou. Zničeho nic mezi těmi nejasnými fleky uvidím postavu, která

je mi povědomá. Proboha, snad to není on! Stojí u zeleniny a přemýšlí, po čem sáhnout. Má bílé sako a krátké černé vlasy, ale stojí ke mně zády, do obličeje mu nevidím. To je to poslední, co teď potřebuju. Aby mě tady viděl. Aby mě litoval, kam až jsem to ve své kariéře dotáhla. Začíná mi divně bušit srdce a ruce se mi potí. Jasně, chtěla bych ho zase někdy potkat, ale ne tady, ne v tričku s logem supermarketu, s kruhy pod očima a vyschlým hrdlem. Chtěla bych u našeho setkání mít krátkou sukni a umytý vlasy a tvářit se nenuceně, tvářit se tak, že mám všechno na háku a nemusím se nikoho o nic prosit. *Píp*. To je ostatně to, co mi nikdy nešlo. *Píp*. To je ostatně to, co vždycky šlo jen jemu. *Cvak*.

Další položku vnímám jen matně, snad se na mě i usmívá. Začínám dělat chyby, místo dalaťmánu 165 jsem našukala koblihu 195. Dalaťmánek je dražší než kobliha, takže zákaznice ani nehlesne, nákup si spokojeně hází do tašky a v cukuletu je pryč. Jazyk se mi lepí k patru. Nepozorovaně mrknu na hodinky, abych zjistila, kolik času mi zbývá do přestávky. Další položka chce cigára, které jsou v kleci nade mnou. Musím si stoupnout a u toho sebou málem švihnu. Vidím rozostřeně, takže sáhnou po špatné krabičce. „Říkal jsem davidovky, né startky!“ ozve se mužský hlas. Trochu mě píchne v břicho. Odpípnu je a ztěžka dosednu. Olíznu si rty. K pokladně se řadí další siluety a energicky vyskládávají na pás obsahy svých košů. Cítím, že už nemůžu. Točí se mi hlava. Stisknu tlačítko na telefonu a nahlásím, že potřebuju přestávku.

„Tak brzo?“ ozve se vedoucí Mirek. „Přijdeš pozdě a hned chceš přestávku?“

„Omlouvám se, není mi dnes dobře.“

„Tak teda vydrž,“ procedí smířlivě a za chvíli z reproduktoru slyším: *Zavírá se pokladna číslo pět, prosíme zákazníky, aby vyskládali své zboží na jinou pokladnu.*

Odbavuju zbylé věci, zamykám kasu a utíkám mezi regály směrem k šatnám. Než se nechám zalít šerem skladu, ohlédnu se po někom, kdo vypadá jako Adam, jen s kulatějším obličejem a očima dál od sebe.

Běžím do šatny pro hrnek a pak na záchod, kde do sebe natankuju tři hrnky studené vody. Zatočí se mi hlava, ale tak příjemně, jako když jsem za horkých letních dní chodila u nás doma pro vodu k pumpě a hltavě ji pila. Býval to okamžik, kdy se všechno zastavilo, řeč ptáků ztichla a pohled na průzor nebe mezi větvemi jabloní byl roztočeným, nekonečně barevným obrazem. „To je, jako by sis dala elesdé,“ říkávala mi moje spolužačka z akády Míša, když jsem jí to vyprávěla. Třaskavě třpytivá voda jako droga, dětství mezi zahradou a řekou jako droga, zobáčky klovající do kůry stromů, do mé mozkové kůry, jako droga. Jako droga Adamovo objetí.
Cvak.

Stojím opřená o studené bílé dlaždičky a vidím se v zrcadle. Ve firemní uniformě člověk vřdycky vypadá hůř. Vlasy jak jinak než připlácnuté v culíku. Ke dveřím se blíží klapot podrážek a dveře se prudce otevrou. Sypký písek supermarketu je zpátky. Mírek se mě lekne, nečeká, že by se někdo odvážil poflakovat se na záchodě. Podívá se na mě úkosem. „Seš bledá jak stěna. Běž chvíli na vzduch a pak budeš doplňovat,“ jeho hlas zní štiplavě. Okamžitě se klidím a projdu chodbou k zadnímu východu, v ruce drtím ucho hrnku.

Venku je Alena a kouří, má to místo oběda. Sedám si na zásobovací rampu vedle ní. Před námi se dusí vyasfaltovaný prostor ohraničený slepými zdmi a protější stranu uzavírá řada oprýskaných, kdysi běžových bytovek, před kterými se hroutí sloupy uličního osvětlení. Na střeše bytovek hřadují holubi. Zelenošedým krkem komíhají sem a tam, jako by s něčím důrazně souhlasili. Dva tmavošedé pruhy na křídlech jsou smějící se otevřená ústa.

„Co ty tady? Si začala hulit?“ vybafne na mě Alena.

„Ne. Ale nejsou zákazníci, tak co bych tam tvrdla,“ zažertuju.

„Můžem bejt hepy, že nám sem eště nedali self-servis.“

„Možná bych byla radší, kdyby to někdo dělal za nás.“ Kdyby tahle práce vůbec neexistovala.

„Jo, a co bys asi tak dělala?“ ušklibne se Alena a podle jejího tónu je zřejmé, že ví o další práci, která je ještě o dost horší.

Malovala. Ale tím se neuživím. Někdo jo, ale ne já. Nevím, proč mám takovou smůlu. Mohlo by mě hřát aspoň to, že v tom nejsem sama. Ale nehřeje. Rozhodně mě nehřeje, že se tím neuživí ani Míša. A že to je přitom to nejmenší, co ji zrovna potkalo.

„Hm?“ doluje ze mě odpověď Alena.

„Možná uklízet činžáky?“

„To je taky dost ankůl. A ještě se víc nadřeš. Tady aspoň můžeš sedět v teple,“ uchechtne se.

Ale mohla bych přemýšlet. Mohla bych malovat obrazy aspoň v hlavě.

„Hele, a maluješ eště?“ zeptá se mě, jako by mě četla.